

شرح نگاره‌ی چوبی

نگاره، راوی داستانی است؛ حریمی برای آهو در میان دستان حضرت رضا(ع) مقابل میاد. تصویری شامل قابی شکسته که از سوی راست، درخت سرو را به مرکز ثقل داستان سوق می‌دهد و درختی پر از شکوفه، سرو همیشه بهار را گل افشان کرده و در بیرون، گرگ نمادی از شر، سنگ‌کوب شده است.

زیر قاب میانی صیاد، اسب، سگ و حیوانات شکار شده، تصویر شده‌اند که نجابت اسب در تصویر، سر بر آستان حضرت رضا(ع) ساییده است؛ سایر عناصر تصویری نیز در حالت جذبه نسبت به موقعیتِ امنِ ایشان قرار گرفته‌اند. فرشتگان در بالا میبوت صحنه شده و دست به دعا برداشته‌اند.

نحوه‌ی استفاده هنرمند از چوب، تابلو را از حالت نقاشی به در برده و کیفیت نقش و نگاره‌ی چوب را بر فضای اثر، حاکم و غالب کرده است.

به کارگیری درست و شایسته‌ی نقش و نگاره‌ی چوب در کل اثر مشاهده و بنا بر موقعیت هرکدام از عناصر تصویری، از نگاره‌های طبیعی چوب بهره‌برداری شده است. در این قسمت باید به دو موضوع اشاره شود: اول، برخی نقوش چون آهو بچکان هستند که طیف رنگ چوب بیشتر مد نظر بوده، تا هئیت کلی آن‌ها به حالت طبیعی قرین گردد و یا پوته‌ی کلی که از حدود ۵۳۰ قطعه چوب و بالغ بر ۲۳ گونه‌ی درختی در کنار هم دسته‌های گل زیبا را پرورانده‌اند.

دوم، عناصر تصویری، چون شتر که هنرمند به زیرکی توانسته از نقش و نگار چوب در القای بافت موی و مجعد بودن آن استفاده کند و بدون ایجاد برش زیاد در چوب، آن را بنمایاند. جالب آنکه در تصویر شتر از ۱۷۶قطعه چوب با تنوع دوازده گونه‌ی درختی، این سعی به نتیجه مطلوب رسیده است.

در کنار این مهم، بنا بر محتوا در برخی تصاویر چون گرگ که در سمت چپ بالای تصویر دیده می‌شود سعی بر آن بوده تا خوی درندگی و شیطان‌صفتی او با برش‌های زیگزاگ و خطوط زاویه‌دار به این موضوع دست یابد که در انتخاب طیف رنگ‌های خاکستری و کرم قهوه‌ای بدان رسیده است. فضای بیرون کادر که شامل تشعیر است به شایستگی با چوب به‌ویژه در بخش پایین هماهنگ شده و فضای رمزآلودی را توسط نقش و نگاره‌ای چوب و طیف رنگی تیره ایجاد نموده است.

در فرجام باید اذعان داشت که هنرمند با ودیعه‌ای که در او نهاده شده، توانسته اثری بس زیبا از موضوعی مذهبی به عرصه‌ی دیدار کشاند که هرکس در پرده بنگرد از جلال و جمال خداوند رحمان انگشت به دهان گیرد از این همه تنوع رنگ چوب و بافت و نقش‌هایی عجیب که به نیکویی و نیکویی جناب ارزگان توانسته‌اند با استفاده‌ای بهینه و درست از آن، احسنت و آفرین هر مخاطبی را برانگیزند.

دکتر علیرضا شیخی

دکترای تاریخ تطبیقی و تحلیلی هنر اسلامی از دانشگاه هنر تهران
عضو هیات علمی دانشگاه هنر تهران

The Story of the (Moarragh) Wood Work

This work speaks of a [place of] refuge which Imam Reza had provided for the gazelle with his arms before the hunter.

The picture consists of a broken frame in it, right side of which enters a cypress into the middle of the story while there are blossoms beside it [bowing to the center]. And there is a wolf, a symbol of evil, motionless at the left side of the frame.

In the lower half of the frame, the hunter, the dog, the horse and the hunted animals are being pictured while the horse seems to bow to Imam Reza with decency.

Other pictorial elements are, as well, attracted to his holy safe sanctum.The angels at top of the frame are astonished and are praying.

The style of the artist in using wood pieces in his work, has given the original painting a wooden identity.

Appropriate use of wood pieces in all parts of the work is appar- ent and the natural pieces are being used in accordance with their relevant position.

Two points must be noted at this part:

first, there are some figures in the work such as the fawns whose wood color range has been considered more important or the flower tree in which 530 wood pieces and 23 different kinds of wood have been used.

نگار من که به مکتب نفرت و خط نوشت/ به غمزه مسئله آموز صد مدرس شد

«یک اثر صناعی زمانی که مرزهای صعوبت کار را در می‌نوردد و با کشف و شهود مسیر کمال را در پیش می‌گیرد به اثری فاخر بدل می‌گردد که این سرآغاز ورود به اتمسفر هنر است. معرق چوب با سَبَقه‌ی چند هزار ساله، در قرن حاضر سیر تکامل را درپیش گرفته و در ارکان شگرد و اندیشه، همچنان در تپش و تلاطم است تا از یک رشته‌ی صرفاً صناعی فراتر رفته است و قابلیت های بی‌مثال خود را به عنوان یک بستر ناب، جهت بیان هنری عیان سازد.

اثر معرق «سحر چوب» با بهره‌گیری از داشته‌های معرق سنتی، و اندیشه‌ی معرق تفکیک رنگ، قدم به فضای شیوه‌ی نقش‌بندی نهاده و این حضور سه گانه هر سه شیوه‌ی معرق در این اثر جای تحقق، تحلیل و بررسی دارد.

باید به خالق این اثر فاخر دست‌میرزا گفت که به حق امانت‌دار نیک بوده و با سحر وهم‌انگیز چوب، پا به‌پای اثر جوادان استاد زرین پنجه‌ی نگارگری، نقش آورده و طرح ریخته؛ آن‌چنان‌که گاه حسن انتخاب از قلم خالق هستی در نگارینه‌های چوب بکار رفته، از اصل اثر پیشی گرفته است. این اثر را می‌توان اثری شاخص در امتداد بلوغ جهت‌گیری معرق عصرحاضر دانست که می‌کوشد با بهره‌گیری از داشته‌های ماهیتی خود به عنوان یک شیوه‌ی مستقل از دیگر رشته‌های هنری، بستری تازه و ناب جهت بیان بصری، پیش روی هنرمندان قرار دهد. بهترین‌ها را برای خالق خوش‌ذوق این اثر آرزو دارم».

محمد علی ودود^(۷)، بنیانگذار شیوه‌ی معرق نقشبندی چوب

My love who did not see school and was not educated there could teach hundred schools with her coquetry (Hafiz, Iranian poet)
«When an artifact passes difficulties and steps in the path to trans- scendentalism with intuition that is the exact moment when it turns into a distinguished work; which is the entrance to the atmosphere of art.

With thousands of years of history, Moarragh wood work has stepped in the perfection path in this century, and its core ideas and practices are impatiently in a way to improve itself from just being an artifact, and reveal its unexampled capabilities for artistic ex- pression. The moarragh wood work of The «Magic of Wood» has utilized "Traditional moarragh" and the school of "color separation moarragh", and then moved to "illustration moarragh" and the pres- ence of these three schools of moarragh is notable, considerable and needs further analyses.

The creator of this work must be praised and admired pretty well since he is sensibly a real trustee in creating a precious wood work which is comparable and a deserving counterpart to the original miniature painting of master Mahmoud Farshchian who is a legend in his field, and even in some choices he has made from natural wood pieces, he has outpaced the original painting [from aesthetic point of view].This work can be looked at as an outstanding work along the maturity path of moarragh at this era, which has contrib- uted its bests of natural possessions in order to be considered as an independent style from other arts and provide a new and pure context for visual expression for other artists. I wish all the best for the creator of this precious work».

M.A Vadood ^(۷), Founder of illustration moarragh

۱- **استاد محمود فرشچیان**، پر آوازه‌ترین نقاش ایرانی و یکی از برجسته‌ترین هنرمندان عرصه‌ی بین المللی و به ویژه جهان اسلام است، ایشان با «تهذیب نفس»، «تخیل خلاق»، «بیان بدیع»، «طراحی قدرتمند»، «رنگ پردازی غنی» و «ترکیب‌بندی مدور»، شاهکارهایی ماندگار و ارزشمند در موضوعات گوناگون به ویژه در آثار «دینی و مذهبی» نظیر«حریم حفاظت» (ضامن آهو) آفریده است که به همین مناسبت، جایگاه ویژه‌ای در میان مردم، هنرمندان و همچنین هنرشناسان سراسر دنیا یافته است.(امیررضائی نیرد، مدرس دانشگاه و فرشچیان پژوه)

1- **Mahmoud Farshchian** is the most famous painter in Iran and one of the out- standing artist in the international art world, especially the Islamic world. Using powerful design, rich color work, circular configuration, alongside with his personal characteristics such as selfpurification, creative imagination, and exquisite expression, he has created precious and everlasting masterpiec- es in different subjects, especially in religious works like "Safety shrine" (I.e the guarantor of the gazelle).That is the reason he has a special position among people , artists and virtuosos around the world. (Amir Rezaee nabard, University professor and Farchianologist)

2- **Imam Reza**, the 8th Imam of Shiites

3- **Moarragh**. An Iranian handicraft made of small pieces of different woods with different patterns and color.

4- **Ahl al-Bayt** (Arabic: أهل البيت, Persian: اهل بیت) is a phrase meaning, literally, "People of the House" or "Family of the House". Within the Islamic tradition, the term refers to the family of the Islamic prophet Muhammad.

۵- جستجو و گردآوری گونه‌های مختلف درختان ایران با کمک کتاب «جنگل‌ها، درختان و درختچه های ایران» تألیف دکتر حبیب ا... ثابتی؛ گیاهشناس و جنگل‌شناس برجسته انجام گردید.

5- Searching for gathering about different type of trees in Iran, was done mostly by using the book "forest tree and shares of Iran", written by Dr Habibollah Sabeti a noted iranian botanist and silvologist.

6- **Tasheer** is a method in Tazhib and Iranian painting (miniature) and it is used to illustrate the margins of such paintings. Most of the elements in it are animals, trees and natural images which are artistically harmonized into the whole work.

۷ - **محمد علی ودود**، هنرمند، دارای درجه یک هنری، مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، پژوهشگر و نویسنده، سرپرست کارگاه هنرهای چوبی پژوهشکده هنرهای سنتی سازمان میراث فرهنگی

7- **Mohammad Ali Vadood**, artist, holder of the highest rank medal of art certified by the Supreme Council of Cultural Revolution, researcher and writer, supervisor of wood work arts workshops of research institute of traditional arts of Cultural Heritage Organization.

www.saeedarzegan.com

info@saeedarzegan.com

Graphic Designer: Mohammad Mohsen Khezri
August 15, 2017

سحر چوب

- شرحی برخلق یک شاهکار مُعرق، اثر سعید ارژگان -

بر اساس نگاره‌ای از استاد محمود فرشچیان

Magic of Wood

An Introduction to the Process of Creating an Exquisite Moarragh Work by Saeed Arzagan
Based on a Painitng Masterpiece by Great Iranian Miniature Master Mahmoud Farshchian

۱۳۸۸-۱۳۹۴

2010 - 2016